



# FOKPLAN Chodsky Pes VCPN

**Inhoudsopgave:**

1. Voorwoord
2. De Chodsky Pes
3. Populatieomvang en founders
4. De begrippen inteelt en verwantschap
5. Inteelt bij de Chodsky Pes
6. gemiddelde verwantschappen per jaar
7. wat is nodig?
8. Plan van aanpak op korte termijn

## 1. Voorwoord

De VCPN is opgericht op 13 augustus 2013. De doelstelling van de VCPN was o.a. de bevordering en verbetering van de Chodsky pes

De Chodsky Pes is een niet FCI erkend ras.  
Wil het ras een FCI erkenning krijgen zijn daar 8 verschillende bloedlijnen voor nodig.

Het onderliggend fokplan is een plan voor de eerste drie jaar. Hierna zal evaluatie volgen. Het fokplan zal ongetwijfeld constant bijgeschaafd moeten worden, vanwege allerlei externe invloeden. De VCPN heeft om tussentijdse wijzigingen te kunnen aanbrengen in het fokplan de meerderheid van stemmen nodig op de extra ALV 26 november 2016.

Het onderhavig fokplan probeert de problematiek op een eenvoudige en begrijpelijke wijze te presenteren aan leden en niet-leden. Er is voor gekozen om zo min mogelijk vakjargon te gebruiken, zodat het voor een ieder te begrijpen is.

Het plan van aanpak is voorlopig voor een korte termijn bedoeld, een periode waarin duidelijk structuur wordt aangegeven.

Het bestuur van de VCPN verwacht dat zij dat vertrouwen van de leden zal krijgen,

Namens het bestuur van de VCPN

## 2. De Chodsky Pes

De Chodsky Pes is een middelgrote, herderachtige hond met de rechthoekige lichaamsbouw van het oorspronkelijke type. De schofthoogte van reuen is 52 to 56 cm en van teven 49 tot 53 cm. Het gewicht varieert van 16 tot 28 kilogram. De Chodsky Pes is in het geheel minder extreem in de hoekingen en in de de ruglijn dan de moderne Duitse Herderhond. Hij is mogelijkwerwijs een van de talrijke voorouders van de Duitse Herdershond en lijkt nog het meest op de Oudduitse Herdershond.

Hij heeft een lange vacht met rijke ondervacht. Daardoor is hij tegen weer en wind bestand. De lichaamsbouw is harmonieus; alle lichaamsdelen zijn zo in verhouding tot elkaar, dat hij in zijn totaalbeeld een compacte en atletische uitstraling heeft. Kenmerkend voor dit ras is de houding, de rechtopstaande , korte oren, de elegante nek- en halslijn, de mooie vacht en de relatief korte poten. Zijn bewegingen zijn licht en vrij.

Karakteristiek is ook de zwarte kleur met bruine aftekeningen (black and tan), volgens de standaard vooral boven de ogen, de wangen, onder de hals en bij de poten. Pas met 6 tot 7 maanden wordt duidelijk welke kleur de volwassen hond zal hebben, d.w.z. de tan kan variëren van wolfsgrauw, beige tot de roodachtig bruine brandkleur.

De Chodsky Pes bezit niet alleen een aangenaam uiterlijk, maar ook een fijn gedrag, mits goed gereguleerd door de eigenaar. De Chodsky Pes kenmerkt zich door zijn alerte en levendige karakter. Hij is buitengewoon sterk op zijn baas gericht en is afhankelijk naar kinderen. Tegenover vreemden is hij gereserveerd, wanneer zijn naasten of baas bedreigd wordt, kan hij hen verdedigen.

Hij is levendig, buitengewoon snel en behendig en heeft temperament. Hij kan gemakkelijk opgevoed en getraind worden, is alert, zeer leergierig, gehoorzaam, bescheiden en een uitstekende geleide- en waakhond. Zijn aangeboren zelfvertrouwen maakt hem ook bijzonder geschikt voor de zware training. Hij beschikt over een uitstekende reukzin, waardoor hij speurwerk met gemak en temperament uitvoert. Deze veelzijdig inzetbare, voortreffelijke waak- en verdedigings- en hulphond is onverschrokken, heeft sterke zenuwen, is buitengewoon waakzaam en is bovenal erg sociaal. De Chodsky Pes is alleen op zijn plaats bij mensen , die actief bezig zijn en zijn energiebehoefte volledig vervullen.

De Chodsky is echt een werkhond. Als je hem/haar "misbruikt" door zijn werklust niet te bevredigen is er een gerede kans dat het geen prettige huishond wordt. Door gebrek aan beweging, werken, kan de Chodsky ongewenst gedrag gaan vertonen, als slopen, blaffen, dwangmatig gedrag etc.. Geeft je hem echter datgene wat hij nodig heeft dan is de Chodsky Pes de ideale hond.

### 3. Populatieomvang en founders

De totale populatie d.d. 1 juli 2016 van de Chodsky Pes zijn 5884 dieren, waarvan 3064 reuen en 2820 teven. De honden niet opgenomen in het stamboek zijn hierin niet meegeteld.

Founders:

Alka 1 nakomeling daarna stop  
 Betty 1 nest gehad waarvan 1 de fok ingaat, ook 1 nest daarna stop  
 Blesk  
 Brix diverse nakomelingen met 4 teven, uiteindelijk in 1998 stop  
 Celina 1 nakomeling met Karus = Alex  
 Dina 1 nest waarvan 1 de fok in gaat. Deze x Alex in 1996 stop  
 Dixi  
 Fox 1 nakomeling met Nera = Bessy  
 Harry 1 nest in 1996 daarna stop  
 Karus 1 nakomeling met Celina = Alex  
 Nera 1 nakomeling met Fox = Bessy  
 Teri 1 nest daarvan niets de fok in.

Uiteindelijk zijn er van de 12 founders overgebleven waarvan met 6 is doorgedaan. Dan hebben de founders Celina en Karus alleen Alex voortgebracht die weer is ingezet. Fox en Nera hebben een dochter Bessy die als fokdier is ingezet.

Het ras is opgebouwd uit 6 founders. Founders zijn de honden waarmee een ras is opgebouwd, de stamouders dus. In theorie zouden founders genetisch onverwant moeten zijn, maar of dat in de praktijk het geval is, is niet bekend aangezien ze niet DNA-getest zijn. Wel is de kans op sterke verwantschap groot te noemen aangezien de dieren veel gelijkenis vertoonden.

De zes founders zijn:

- Fox
- Nera
- Blesk
- Dixi
- Karus
- Celina

Resumerend:

- de populatie van de Chodsky Pes is zeer beperkt
- het aantal founders is zeer beperkt
- de verwantschap is vanaf het begin zeer hoog.

## 4. De begrippen inteelt en verwantschap

Het verwantschapsgetal tussen twee dieren geeft aan in hoeverre deze twee dieren genetisch op elkaar lijken. Een verwantschapsgetal van nul betekent dat dieren genetisch helemaal niet op elkaar lijken. De verwantschapsgetal tussen twee dieren die op geen enkele manier familie van elkaar zijn, is daarom gelijk aan nul.

De inteeltcoëfficiënt (COI) is een getal dat betrekking heeft op individuele dieren.

Om de inteeltcoëfficiënt te kunnen begrijpen is het nodig om iets meer over genen te weten. Bij zoogdieren en vogels komt het DNA in tweevoud voor, van alle genen zijn er twee stuks. Dat noemt men dan een genenpaar. Van elk genenpaar is het ene gen verkregen van de vader en het andere van de moeder. Er zijn heel veel verschillende genenparen.

De inteeltcoëfficiënt is de kans dat de beide genen van een willekeurig genenpaar gelijk zijn aan elkaar. Dus de inteeltcoëfficiënt zegt iets over de genetische uniformiteit binnen een dier.

Een dier dat helemaal niet is ingeteeld heeft een inteeltcoëfficiënt van nul. Bij een dergelijk dier zijn beide genen van een willekeurig genenpaar dus verschillend. Een volledig ingeteeld dier heeft een inteeltcoëfficiënt van 1; de beide genen van een genenpaar zijn altijd gelijk. COI wordt aangegeven in percentages.

De verwantschap is ongeveer het dubbele van de inteelt. Een inteeltpercentage van 20% is dus een verwantschap van ongeveer 40%.

Uit verschillende vergelijkingen blijkt duidelijk dat inteeltcoëfficiënten berekend over 3 of 4 generaties veel minder voorspellende waarde hebben dan berekeningen over 8 of meer generaties. Als je terugkijkt over 4 generaties ga je er namelijk vanuit dat alle dieren die daarvoor leefden onverwant waren. Maar als die allemaal uit hetzelfde nest zouden komen ziet het beeld er opeens heel anders uit. Om een goed beeld van een ras te krijgen moet je dus zover mogelijk terug kijken in de generaties.

Met inteelt denkt men de rastypische kenmerken te behouden en dat is ook zo. Maar tegelijk wordt de diversiteit van genen beperkter. Daardoor worden de dieren uiterlijk steeds meer gelijkend. Maar dat worden ze dus innerlijk ook. Bovendien worden gezonde genen doorgegeven maar ook ongezonde genen.

We weten nu dat genen niet alleen goed of slecht zijn, zwart of wit, maar het hele scala van grijs daar tussenin bestrijken.

Tegen bijvoorbeeld HD, ED, kunnen we selecteren, maar merken we het als een hond net wat eerder buiten adem is?

Of een hond een tikkeltje gevoeliger is voor infecties? Waarschijnlijk niet. Als zo'n

tendens zich, héél geleidelijk, bij het merendeel van de honden voordoet, dan is de kans zelfs levensgroot dat we erin meegroeien, eraan wennen, niet beter weten.

Inteeltdepressie – afnemende vitaliteit in een populatie – is voor een groot deel het gevolg van de ongemerkte opstapeling van zulke ‘net niet helemaal goede’ genen.

Honden met een hoge verwantschap blijken op allerlei fronten kwetsbaarder te zijn dan minder verwante honden. De vitaliteit en de fertiliteit nemen af. Het ras krijgt te maken met een toename in gezondheidsklachten en een toename in gedragsproblemen. Door selectie is men er wellicht in geslaagd een aantal erfelijke kwalen uit te bannen, maar de erfelijke afwijkingen die nog wel in het ras aanwezig zijn komen voor bij veel honden van dat ras, en zijn nauwelijks nog terug te dringen.

Uit onderzoek blijkt onomstotelijk een relatie tussen inteelt en levensduur: hoe hoger de inteeltcoëfficiënt, hoe korter de gemiddelde levensduur. De gevolgen van opstapelende inteelt worden maar heel geleidelijk zichtbaar, het is niet zo dat er van de ene op de andere generatie plotseling een probleemsituatie is.

Inteeltberekeningen over 10 generaties laten bijvoorbeeld veel duidelijker de effecten van inteelt zien dan berekeningen waar maar 4 of 5 generaties diep wordt gekeken. De inteeltcoëfficiënt is samen met goede gezondheidsuitslagen het criterium om gezond te kunnen fokken.

De inteeltcoëfficiënt is een zeer belangrijke afwegingsfactor, net zoals we allemaal al lang proberen rekening te houden met gezondheid, met karaktereigenschappen. De exterieurkenmerken zijn daarbij van ondergeschikt belang. De inteeltcoëfficiënt en de gezondheid zijn dus de belangrijkste zaken om rekening mee te houden als fokker.

## 5. Inteelt bij de Chodsky Pes

Het fokken in een gesloten populatie geeft inteelt. Inteelt zorgt op termijn voor inteeltdepressie.

Inteeltdepressie zorgt voor :

- Algemene achteruitgang binnen een ras
- Vaak kleinere verschijningen
- Minder vruchtbaarheid
- Meer gezondheidsproblemen ( genetische diversiteit gaat achteruit)
- Kortere levensduur ( verzwakt immuunsysteem)

Bij de Chodsky Pes hebben we te maken met een onaanvaardbaar hoog IC. Het bestuur van de VCPN, geassisteerd door de FGH, heeft talloze IC berekeningen gemaakt en is tot de conclusie gekomen, dat er geen combinaties mogelijk zijn ( in 8 generaties), die onder de 30% liggen.

Het IC terug te brengen hoeft in principe niet zo moeilijk te zijn:

- Voorkom sterk ingeteelde combinaties
- Gebruik bij voorkeur der eerste 3 generaties geen familie
- Gebruik acht verschillende grootouders in een stamboom.

Algemeen wetenschappelijk aanvaard is de stelling dat voor een gezonde populatie 1000 onverwante dieren nodig zijn, waarvan 100 onverwante reuen.

Bij de Chodsky Pes is dat onmogelijk, gelet op het beperkt aantal founders (6). Sterker nog, het aantal founders is zo laag dat een hoog COI onvermijdelijk is.

Het ras Chodsky Pes stevent dus af op een regelrechte ramp. Die ramp (gezondheid) gaat er zeker komen, als we niets doen. De gevolgen van deze ramp zullen we niet op korte termijn zien maar wel op wat langere termijn. Doordat die fixatie er nu nog niet is lijkt de urgentie te ontbreken. Maar niets is minder waar: willen we het ras kunnen behouden, dan zullen we maatregelen moeten treffen. Maatregelen die misschien bedreigend zijn of lijken, maar niet te vermijden zijn.



## 6. gemiddelde verwantschappen per jaar

jaartal	Aantal nesten	Gemiddelde verwantschap	Aantal nesten voorouders onbekend	Hoeveek zelfde reu/teef
1985	1	0%	Voorouders onbekend	
1986	1	0%	Voorouders onbekend	
1987	2	50%		1x reu ingezet 1x nestbroer ingezet teven zijn nestzussen
1988	2	37,50%		1x reu ingezet 1x nestbroer ingezet
1989	3	33,33%		
1990	7	21,43%		1 reu 3x ingezet 1x nestbroer ingezet
1991	11	34,36%	1 nest voorouder onbekend	1 reu 4x ingezet 1 reu 3x ingezet
1992	11	34,03%	2 nest voorouder onbekend	1 reu 2x ingezet 1 reu 3x ingezet
1993	16	31,37%	3 nest voorouder onbekend	1 reu 6x ingezet 1 reu 2x ingezet 1 reu 2x ingezet
1994	25	34,72%		1 reu 15x ingezet
1995	30	34,86%	1 nest voorouder onbekend	1 reu 6x ingezet
1996	1 nest	56,25		
1997	3 nesten	49,81		
1998				
1998				
1999				
2000	2 nesten	51,76		
2001	2 nesten	52,12		
2002				
2003	1 nest	63,18		
2004	1 nest	60,82		
2005	1 nest	65,21		
2006	2 nesten	57,46		
2007				
2008	1 nest	66,20		
2009				
2010				
2011	2 nesten	53,76		
2012				
2013	2 nesten	45,99		
2014	1 nest	51,30	+ 1 outcross nest 0%	
2015				
2016	1 nest	49,30	+ 1 outcross nest 0%	

Note:

De jaartallen 1985 t/m 1995 zijn helemaal uitgezocht

de jaartallen 1996 t/m 2016 zijn nog niet volledig uitgezocht, maar geven wel een indicatie

Het is de bedoeling dat we eind nov van alle nesten het overzicht hebben.

## 7. Wat is nodig?

1. Het stamboek ( is bij de CP geen sprake van) te openen. De Cp is niet FCI geregistreerd, dus dat maakt het wat gemakkelijker. Medewerking van de Vereniging Vrienden van de Chodenhond ( Tjechische rasvereniging) zou fijn zijn.
2. Vers bloed en verse genen binnen halen.

We kunnen dat bereiken door:

1. Outcross met honden uit eigen rasgroep
2. Outcross met honden uit andere rasgroep
3. Aankeuringen van look-alikes. ( DNA test om verwantschap vast te stellen erg belangrijk)

Wat zijn **de voordelen**?

- Verbetering van de genenpool
- Verbetering van het immuunsysteem
- Verbetering fertiliteit en vitaliteit

Wat zijn **de nadelen**?

- Er kunnen onverwachte zaken uit een outcross naar voren komen.
- Genen van meervoudige of incompleet dominante eigenschappen kunnen elkaar vinden
- Goede monitoring en selectie is daarom van groot belang.

## 8. Plan van Aanpak op Korte Termijn.

De tijd tikt door. Doortastendheid is noodzakelijk en de cijfers geven hier alle aanleiding toe. Het plan van aanpak zal dus op redelijke korte termijn moeten worden uitgevoerd.

Wat zal er in 2016-2019 gerealiseerd moeten worden:

- De Fokcommissie:
  - Marjoleine Roosendaal (geneticus en fokkerijspecialist)
  - AnneMarie van Krimpen (paraveterinair, ODH fokker, fokbeleid stichting FGH)
  - Albert van Gorkum (ODH fokker en toekomstig CP fokker)
  - Mirjam van t Verlaat (CP fokker)
- Zal een meerderheid van stemmen moeten krijgen van de ALV 2016.
- Haar doelstelling zal zijn om een onderzoek te starten naar voorliggende opties als outcross en look-alikes. In eerste instantie outcross binnen eigen rasgroep. Daarbij dient het de voorkeur combinaties aan te gaan met dieren die relatief een hoog Chodsky Pes uiterlijk bezitten en tevens het karakter en de werkeigenschappen in hoge mate bezitten (Oud Duitse Herder- Altdeutsche Hutehund- Tamaskan - Tsjechoslowaakse Wolfshond). Daarna outcross van buiten de rasgroep.
- Bij gebleken geschiktheid, zullen dergelijke combinaties ook ingezet worden.
- De Fokcommissie zal tevens inventariseren, welke fokkers zich actief voor dit doel willen en gaan inzetten.
- Tevens hoopt de VCPN , te participeren in een onderzoek van de Universiteit van Wageningen naar de genetische verscheidenheid van de CP op genniveau.
- Met dit wetenschappelijk onderbouwd rapport als bewijs zullen we contact gaan leggen met KPCHP ( Tjechische rasvereniging).
- De VCPN wil ook outcross honden inzetten, die de rasstandaard zowel qua uiterlijk als karakter dicht benaderen, de zogenaamde look-alikes.
- De Fokcommissie zal voor de ALV 2018 , een plan van Aanpak presenteren voor de middellange termijn ( 2019-2025)
- De Fok- commissie zal zich in de ALV 2017 verantwoorden voor de outcross combinaties, die zij heeft gekozen.
- Alle vreemde ouderdieren en nakomelingen zullen strak gemonitord worden.
  1. DNA test voor alle dieren
  2. nestcontrole
  3. nakomelingen worden op leeftijd van ½ jaar en 1 jaar beoordeeld
  4. fokkersdag op leeftijd van 18 maanden, tevens aankeuring.

- De fokcommisie zal tevens selectiecriteria formuleren, waaraan de diverse nakomelingen dienen te voldoen.